

Adorm-te, nineta

Adorm-te, nineta és un cas ben contradictori perquè, d'una banda és una de les cançons més conegudes entre el públic. Però per l'altra, als cançoners valencians hi té poca presència.

La cançó té una estructura on una estrofa es repeteix amb lleugeres variacions i, a més, s'hi ha afegit una segona estrofa que pertany a una altra cançó. Els principals canvis que presenten les diferents variants que ens han arribat a través dels cançoners afecten directament tres elements. El primer d'ells és la forma verbal utilitzada. En aquest exemple es barregen les formes del verb adormir-se i les del verb dormir-se. En canvi hi ha variants que presenten una sola d'aquestes formes i la mantenen de forma constant al llarg del text.

En segon lloc, el fragment de la cançó que varia sol fer referència al procés o al perquè s'ha d'adormir la 'nineta', element d'altra banda, que resta sempre inalterable. Possiblement perquè aquesta forma en diminutiu facilita la rima dels altres versos.

I finalment en tercer lloc, cal observar com la repetició de la forma verbal dorm al darrer vers crea un efecte sonor, una al·literació de sons nasals que recorda el grup de cançons anterior (non-non) fins al punt que en alguna variant de les que tot seguit presentem s'hi han confós aquests versos.

Variants

Es tracta d'unes cançons on l'intèrpret manifesta la seua voluntat de procurar la son a l'infant de manera explícita a través de l'ús dels verbs en imperatiu. Aquestes formes van acompanyades dels substantius en diminutiu que atorguen un to més afectuós alhora que permet rebaixar el nivell de coacció per part de l'intèrpret; descripcions de l'infant, i onomatopeies finals que permeten utilitzar-les com a coda de la cançó i allargar-la gràcies a la repetició continuada d'aquestes.

Bressolant

les nostres cançons de bressol

Adorm-te nineta,
Adorm si tens son;
Adorm-te en seguida,
Adorm-te, non-non.

(Cocentaina)

Non, non, xuxet,
l'ha xafat el carret,
la punteta del rabet.
Non, non, xuxet.

Adorm-te nineta
Adorm-te tin son,
En la cadireta
Te faré non, non.

(Betxi)

Dorm-te nineta,
dorm si tens son,
dorm-te boniqueta,
dorm, dorm, dorm.

La nina tenia
Hermosos els ulls,
La cara molt fina
I el cabell molt rull.

Dorm-te nineta,
Dorm si tens son
Que eres xicoteta
I una cançoneta
Et cantarà el meu cor.

(Almudaina)